

Kunst, de rode draad in ons leven

‘Mijn moeilijkste beslissing ooit was om een eigen galerie te openen’

Ik kan me niet anders herinneren dan dat ik na school en in de weekends meehielp in de galerie. Het was evident dat ik er ook stage liep in het kader van mijn opleiding. Maar voor mij was het uiteraard geen uitdaging, eerder business as usual.

Iets anders wat ik thuis had opgepikt, was het sociale aspect van de kunsthandel. Werken met levende kunstenaars is meer dan objecten verkopen. Kunst is een artistiek proces, het residu van een allerpersoonlijkste expressie. Kunstenaars zijn gevoelsmensen bij uitstek en dat durft zo zijn effect te hebben op hun werk, leven en welzijn. Een goede galerist biedt zijn kunstenaars een luisterend oor, is er voor hen wanneer de muze het even laat afweten en de twijfel toeslaat. Sommigen worden vrienden, anderen zien een soort coach

in jou, weer anderen willen dat je de buffer bent tussen hen en de buitenwereld. Ik was altijd al geboeid door de kunstenaars die bij ons over de vloer kwamen. Ze hadden een rijke persoonlijkheid, waren nooit saai of voorspelbaar.

Wellicht inspireerden zij me bij mijn niet evidente studiekeuze: sociaal assistent. Een studierichting waar activisten elkaar vinden en het idealisme welig tiert. In mijn studentenleven pendelde ik tussen actiegroepen en de kunst. Tijdens de week liep ik mee in vrede-lievende betogingen, in het weekend vloog ik af en toe naar Londen om bij Sotheby's of Christie's naar veilingen te gaan of werk te laten taxeren. Goed geïnformeerd door mijn ouders, zodat ik alle details van het werk kon inschatten, ging ik met loep en alle vergaarde informatie recht op mijn doel af.

Mijn vader had namelijk vlieg angst en dat beperkte zo zijn kortetermijn-actieradius.

Dubbelleven

Op de hogeschool wist niemand wat van mijn bizarre dubbelleven. Het zou ook nog wel even duren voor beide werelden samenvielen. Hoewel de kunst nooit ver weg was, stapte ik professioneel in het sociale veld. Werken met mensen boeide mij altijd al. Mijn bijzondere interesse ging uit naar coaching, dat mooie proces dat zich op zoveel manieren voltrekt en dat we maatschappelijk in goede banen moeten zien te leiden. Terwijl ik al aan het werk was en bovendien moeder werd van twee heerlijke zonen, haalde ik een master in de onderwijswetenschappen. Mijn thesis ging over hoe mensen betrokkenheid kunnen creëren binnen grotere groepen en die met elkaar kunnen verbinden. Die opleiding sterkt het abstraherings- en analytisch vermogen aan. De vaardigheden die ik gedurende heel mijn opleiding opdeed, gebruikte ik later in mijn leven als galeriste. Mensen en netwerken verbinden en versterken, dat was mijn kracht.

Jongeren in extreme probleemsituaties waren weer een ander universum waar ik helemaal werd

ingezogen. Ik werd holderdebolder spijbelambtenaar bij de stad Antwerpen. Ambtenaar? Ik, die thuis niets had gezien dan vrij ondernemen? En terwijl headhunters mij vervolgens op de hielen zaten voor een belangrijke, leidinggevende – uiteraard voltijdse – job in het onderwijs, vroegen mijn ouders me om mee mijn schouders te zetten onder hun galerie.

Ik kan niet zeggen dat ik lang heb getwijfeld om op die vraag in te gaan. Ik bleef weliswaar werken als coach en docente aan de hogeschool, maar begon daarnaast intensief samen te werken met mijn ouders, met de focus op kunsthandel. Voor een van de grootste projecten die we toen opzetten, vroegen we honderd Belgische kunstenaars hun eigen museum op schaal in te richten. De honderd ‘museum-op-schaal-boxen’ gaven een goed en tegelijk speels overzicht van wat er artistiek leefde in ons land.

Soms vergde het overtuigingskracht om kunstenaars aan de slag te krijgen, vaak door zelf mee de handen uit de mouwen steken. Ik had veel aan de gesprekken en contacten en dat bleek bij vele kunstenaars wederzijds te zijn. De ontmoetingen gaven mij energie. Tegelijk groeide stilaan het verlangen om zelf een galerie op te

zetten. Een eigen dynamische plek voor kunstenaars die ik zou begeleiden, voor wie ik kansen zou zoeken om hen in het voetlicht te plaatsen.

De galerie van mijn ouders was gericht op aankopen en verkopen. Zelf wilde ik erg graag samenwerken met hedendaagse kunstenaars. Ik miste het contact met creatieve zielen, met wie ik samen een proces kon doorlopen. Het is op dat moment, ongeveer twee jaar nadat ik op de vraag van mijn ouders was ingegaan, dat ik besloot te stoppen in zijn galerie. Een van de moeilijk-

ste keuzes in mijn leven, voor mijn gezin én voor mezelf.

Ik zou mijn eigen galerie starten, gericht op hedendaagse kunst. Het is een wondere, bijzondere wereld, met veel kansen om samen te werken.

Van thuis uit

Met mijn inmiddels nieuw samengesteld gezin van vier en gesteund door mijn partner, werd in ons huis een verdieping ingericht als tentoonstellingsruimte. Dit was een keuze op basis van mijn eigen

Museum-op-schaal-box – SURREALISM

In de galerie G262 in de Lange Leemstraat. The lasting one, that didn't last, that still lasts

– HANNELORE VAN DIJCK, 2018

ervaringen uit mijn verleden. Ook mijn ouders zijn in de jaren tachtig hun galerie gestart vanuit hun huis.

Mijn galerie kreeg een plaats op de eerste verdieping en de eerste tentoonstelling was opgebouwd rond het werk van Maartje Elants, de partner van schrijver en zanger Rick de Leeuw. Toen Rick in Antwerpen de taxi nam om op tijd op de vernissage te zijn, vroeg hij, in de volle overtuiging dat het de naam van de galerie was: 'Breng me naar G262.' Dat was ons huisnum-

mer en er ontspoon zich een pittige discussie met de taxichauffeur, maar zo kreeg de galerie eventjes de naam G262.

Als vanzelf vielen mijn werelden samen. Mijn onuitwisbare liefde voor de kunst en mijn sociale insteek bleken mijn twee drives om keihard te werken. Algauw had ik een galerie die het werk van veel vrouwelijke kunstenaars bracht. Aanstormende talenten, maar ook enkele gevestigde, internationaal verankerde namen. Daarnaast vonden er crossover-events plaats met bijvoorbeeld modemakers A.F. Vandevorst en kunstenaar

Het project Slagerij Van de Velde was een samenwerking tussen A.F. Vandevorst, Joris Van de Moortel en Gallery Sofie Van de Velde

Joris Van de Moortel. Het doel was kunst en mode met elkaar verbinden binnen één evenement. Kruisbestuivingen zullen altijd mijn uitgangspunt zijn.

Samen op het Zuid

Al snel bleek de ruimte in ons huis te klein. Meer dan vijfduizend mensen bezochten onze eerste galerie op jaarbasis. Toen de projectontwikkelaar van Nieuw Zuid – de volledig nieuw aangelegde wijk langs de Schelde in Antwerpen – ons in 2016 aansprak om er een galerie te openen, heb ik niet lang getwijfeld. Maar belangrijker nog dan een bijkomende galerie, had ik er nood aan om

samen te werken met gelijkgezinden, zoals ik jarenlang had gedaan met mijn collega's in de sociale sector. Meteen heb ik Jason Poirier dit Caulier aangesproken, eigenaar van PLUS-ONE Gallery. Ook hij had een galerie in zijn woning geopend. Zijn vader en mijn vader hadden in het verleden vaak samengewerkt. Net als ik had hij ervoor gekozen zijn professionele carrière te beginnen in een ander vakgebied – hij runde een bureau voor grafische vormgeving – en ook voor hem klonk de lokroep van de kunstwereld. We hadden allebei de ervaring opgegroeid te zijn in een kunstmilieu, we zagen ook de minpunten van de concurrentiële, traditionele kunstwereld, maar bovenal waren het de positieve ervaringen die kwamen boven drijven en ons samenbrachten.

We zouden een nieuwe galerie openen op Nieuw Zuid volgens een nieuw samenwerkingsmodel. We huurden een ruimte van vierhonderd vierkante meter en deelden die in drie. In de middelste plaats maakten we een receptiegedeelte van waaruit de bezoekers de twee galerieën kunnen bezoeken: PLUS-ONE Gallery en Gallery Sofie Van de Velde, twee galerieën, twee identiteiten, maar één bedrijf. We kozen er erg snel voor om vanuit een gedeeld bedrijf

beide galerieën te ondersteunen. Ons team werkt voor heel het bedrijf, maar we hebben twee erg uitgesproken verschillende identiteiten.

Het lijkt misschien een logische keuze in een wereld waarin iedereen samenwerkt, maar dat is het niet. De kunstwereld is een van de meest concurrentiële plekken op

aarde, de strijd om die ene klant binnen te halen is groot. Maar PLUS-ONE Gallery en ikzelf zijn van mening dat door te delen je veel meer kan bereiken. We hebben ons bedrijf dan ook Sharing Art gedoopt.

Opening tentoonstelling Gallery Sofie Van de Velde – GUY MEES

Verzamelen voor beginners

‘Op mijn twaalfde koos ik voor een landschap in mousse’

Het kunstwerk dat ik het begin van mijn collectie mag noemen, was een idyllisch landschap in mousse van de Italiaanse kunstenaar Piero Gilardi. Het kwam onverwacht op mijn pad toen ik een jaar of veertien was. We waren met het hele gezin op weg naar een optreden van Bob Dylan, hij was een beetje ons gedeelde idool. Het was ook het eerste concert ooit dat ik bijwoonde.

Onderweg stopten we toch nog even voor een vernissage bij Luciano Belinelli, een Brusselse collega van mijn ouders, een solotentoonstelling van Piero Gilardi. Ik raakte totaal in de ban van een werk dat een sneeuwtafereel voorstelde, opgebouwd met een appel, enkele stokken, en een roomwitte sneeuwlaag erover. Ik weet niet precies wat me zo trof, misschien was het een kinderlijk

verlangen naar een onbezorgde, maar artificiële jeugd. Eigenlijk zat in dit moment veel vervat. Ik mocht het aankopen, of liever: ik kreeg het cadeau.

Mijn ouders zijn kunstliefhebbers, maar ook ondernemers. Ze gaven ons geen financiële spaarpot mee, maar toen we zestien werden, kregen we alle drie een werk op papier van Keith Haring, een kunstenaar die we zelf meermaals hadden ontmoet in Antwerpen en die verschillende werken voor ons op maat had gemaakt. Hij maakte tekeningen voor ons en beschilderde zelfs mijn jeansbroeken en mijn jeansvest. Het verjaardagscadeau bleek niet zomaar een geschenk, maar ook een uitstekende investering. Midden jaren negentig was een klant van mijn vader geïnteresseerd in de drie tekeningen. Mijn vader riep ons bij

zich en vroeg of we ons werk wilden verkopen. Een eerste ervaring met kopen en verkopen. Hij stelde wel een voorwaarde: we kregen het geld niet, we moesten het weer in kunst investeren. En dat ben ik sindsdien blijven doen. Als je het gevoel hebt dat de aanwezigheid van een kunstwerk geen emotionele meerwaarde meer biedt, dan kan je er afscheid van nemen. Met de opbrengst kan je nieuw werk in je leven binnenlaten en een andere kunstenaar steunen.

Toen we de tekeningen van Keith Haring verkochten, sleet ik mijn dagen nog op de sociale hogeschool. Ik was erg bevlogen en mijn interesse ging uit naar kunstenaars die oog hadden voor sociale interacties en zo al meer. De Antwerpse kunstenaar Ria Pacquée was een van mijn eerste grote liefdes. Ik kocht haar werk in 1988, ik was toen amper zeventien. Ik hield van haar geëngageerde kijk op de wereld waarbij ze niet alleen toeschouwer is van het maatschappelijk leven maar er tegelijkertijd ook aan participeert. Ik kocht *The girl who was never asked to marry*. Het is de neerslag van een van haar performances waarin ze een subtiel spel speelt met de alledaagse realiteit, een werk waarbij ze in de huid kruipt van 'Madame'. Getransformeerd tot dat typetje neemt ze

Bambu sulla neve – PIERO GILARDI, 1987

deel aan het dagelijkse leven en ze gaat er volledig in op. In het werk dat ik kocht, is Pacquée verkleed in een bruidsmisje wier man niet komt, of er nooit was. Het gaat over de melancholie in het leven. Het verlangen naar verbondenheid, maar ook de eenzaamheid die we allemaal ervaren.

Het ironische aan dit werk is dat het ook mijn werkelijkheid werd: de jeugdliefde met wie ik op mijn vijfentwintigste zou gaan trouwen, verbrak onze relatie één maand voor de trouwdag. Ik heb het werk lang in mijn collectie gehouden. Maar na twintig jaar had ik de

The girl who was never asked to marry – RIA PACQUÉE, 1988

boodschap gevat. Ik verkocht het en kocht er een erotisch werk van Félicien Rops mee. Ik wilde weer in het leven bijten.

Daarnaast had ik een voorliefde voor Bruce Nauman met zijn 'condition humaine'. Zijn onderzoek naar menselijke handelingen die

bijna routinematig zijn, maar die ook angst, agressie en onzekerheid uitstralen, vond ik toen erg interessant. Ik wilde een werk van hem kopen en koos voor *Caffeine dreams*.

De werken die ik toen kocht, hingen heel erg samen met mijn interesseveld. Een fotowerk van Jeff Koons bijvoorbeeld, omdat ik hem als persoon interessant vond. Ik heb hem als kind gekend, hij kwam bij ons thuis al eens over de vloer. Mijn vader organiseerde als eerste galerist in Europa een tentoonstelling met hem. Op dat moment was Koons getrouwd met La Cicciolina, een Italiaanse pornoster. Zij maakten erotische, pornografische taferelen.

Ik was erg geïntrigeerd door Koons' kunstenaarspraktijk. Het fascineerde me dat hij voor de kunst koos, nadat hij jaren in Wall Street had gewerkt. Hij wilde zijn inzichten uit de zakenwereld transformeren tot kunst. Hij werd beroemd met zijn typische sculpturen, maar ik koos een werk waarbij hij alledaagse voorwerpen die hij in zilver maakte, fotografeerde. Een procédé dat hij later in zijn carrière vaker toepaste.

Alle werken die ik toen kocht, verkocht ik later weer, om verschillende redenen. Vaak heeft het werk zijn functie lang gehad, heeft

het me in beweging gezet en is het tijd om het te vervangen door iets op dat moment relevanter. Meer op maat van de vraagtekens die er dan liggen. Alle werken heb ik met een meerwaarde verkocht of geruild en telkens beloofde ik mezelf dat ik het geld opnieuw zou investeren in andere kunstenaars. Dus dat deed ik ook, zonder enige uitzondering.

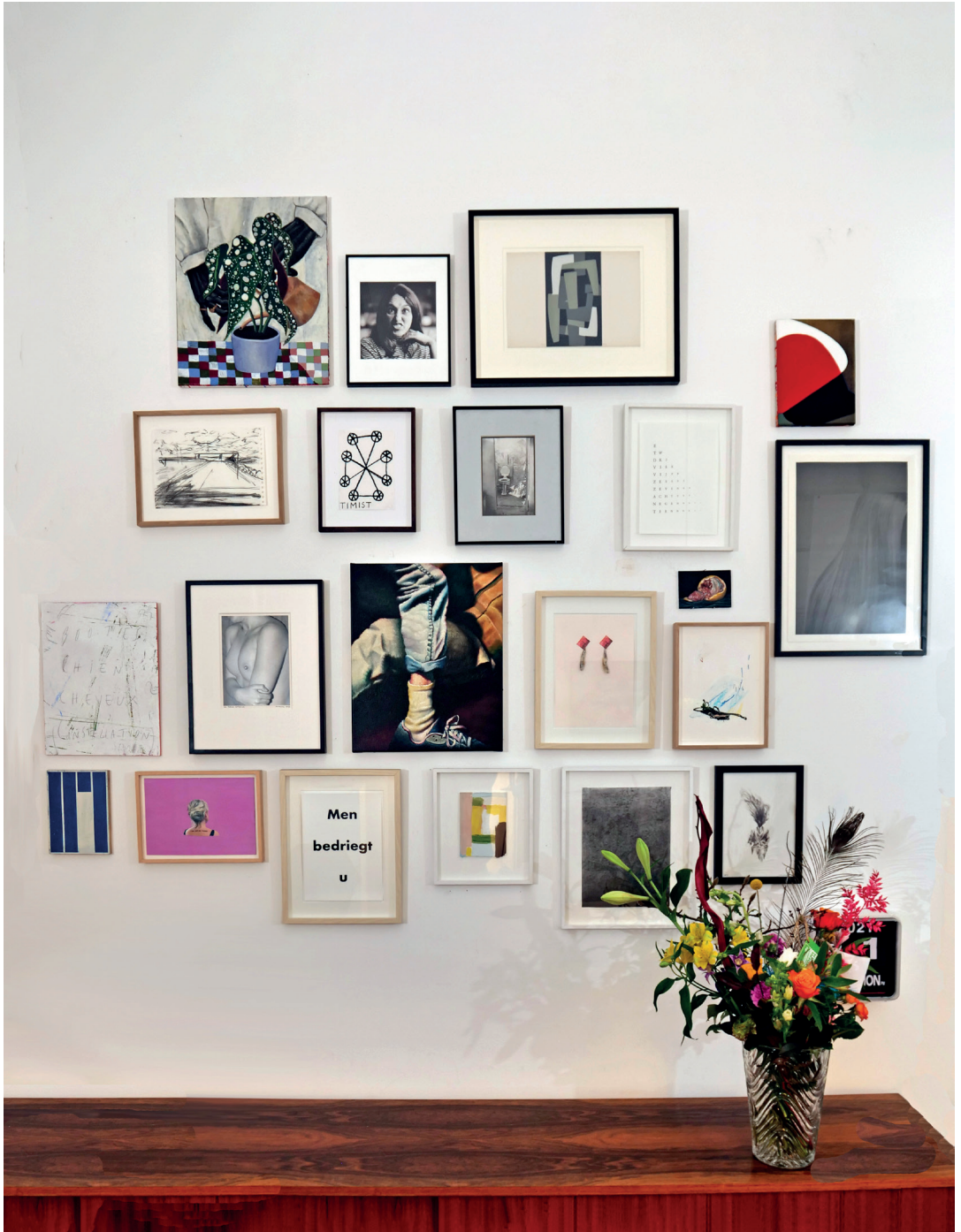
Nadat ik de werken van Jeff Koons, Ria Pacqué en Bruce Nauman had verkocht, kocht ik er van Goya, etsen van Picasso en diverse hedendaagse kunstenaars. Als ik terugblik, moet ik vaststellen dat de context waarin een kunstenaar een werk maakt en zijn persoonlijkheid niet onbelangrijk zijn voor mij. Kunstenaars en hun drive zijn wellicht de rode draad in mijn verzameling. Kunst liet mij altijd al reflecteren, nadenken over interacties. Kunst beïnvloedde mijn keuzes in het leven en dat is wat kunst voor mij mag zijn: een richtingaanwijzer. Veel werken verkocht ik nooit, omdat ze in mijn hart zitten, of omdat ik ze gekregen heb. Al van jongs af aan maakte ik mijn eigen Wunderwall, een soort patchwork van werken op één muur. Zij aan zij, zodat ze met elkaar in dialoog gaan. Maar vooral omdat ik ze dan in een oogopslag kon zien. Ik hield ervan

elementen te combineren. Meer nog: ik wou geen keuzes maken. Kleine hebbingetjes, spontane tekeningetjes van kunstenaars op een servet, een foto, een aandenken... ze kregen in clusters een eigen plek naast echte kunstwerken. Het was een beetje een verhaal dat ik wou vertellen.

Het bijzondere aan een Wunderwall is dat hij mee evolueert met je persoonlijkheid, met je gezinsleven, met de samenleving waarvan je deel uitmaakt. Een Wunderwall met verschillende kleine, grotere

Caffeine Dreams – BRUCE NAUMAN, 1987

De Wunderwall van Sofie

kunstwerken of hebbedingetjes is een perfecte manier om kunst samen te brengen en ermee samen te leven. Net zoals wij en onze identiteit voortdurend in evolutie zijn, zo evolueren ook onze smaak en onze verzameling. Sommige werken zijn plots niet meer relevant en verdwijnen, andere vullen het geheel weer aan. Een collectie groeit, stagneert en bloeit weer verder. Een verzameling weer spiegelt de tijdgeest, maar ook de verzamelaar.

Ook mijn zakenpartner Jason Poirier dit Caulier heeft al sinds zijn jeugd een Wunderwall. Omdat we er allebei zo vertrouwd mee zijn, was het voor ons een kleine stap om in 2018 ons gezamenlijk project *The Wunderwall* op te starten in het centrale gedeelte van onze galerie. We beseften dat er enerzijds veel boeiende jonge kunstenaars zijn die geen galerie hebben en dat anderzijds heel wat mensen een collectie willen opbouwen, maar niet goed weten hoe eraan te beginnen. Met dit project geven we één kunstenaar op de grote muur in de centrale ruimte van de galerie de gelegenheid om zijn werk tentoon te stellen, met als voorwaarde dat de werken niet te groot zijn en maximum tweeduizend euro

Luxury and Degradation – JEFF KOONS, 1986

kosten. De Wunderwalls werken aanstekelijk, want hoe langer hoe meer verzamelaars maken hun eigen versie, al dan niet in dialoog met hun huisgenoten.

DE WUNDERWALL VAN...

Sofie Van de Velde

Toen ik zestien jaar was, creëerde ik mijn eerste Wunderwall. Ik had enkele leuke werken en ervaringen gesprokkeld, en die wilde ik op een of andere manier visueel vormgeven.

Met kleine werkjes, persoonlijk aan mij opgedragen, componeerde ik mijn eerste Wunderwall: een tekeningetje van Keith Haring, een handtekening van de leden van De La Soul die in de AB waren geweest, enkele inkomtickets van andere leuke concerten... Het was een visuele weergave van de belevingswereld waarin ik me toen bevond.

Deze Wunderwall veranderde in de loop van mijn leven meermaals, mede onder invloed van de mensen met wie ik samenleefde, maar ook van de veranderende interesses die ik ontwikkelde. Zo maakte ik ooit een Wunderwall met werken van Félicien Rops, Pablo Picasso, James Ensor, Francisco Goya... Allemaal heel relevante werken die voor mij een overgang betekenden naar een andere fase in mijn leven. Nadat ik deze Wunderwall jaren had laten hangen, kreeg ik het gevoel dat de kunstgeschiedenis me genoeg had gevoed en dat ik meer ruimte wilde maken voor jong talent.

De Wunderwall heeft steeds een belang gehad in ons leven. Een tijdelijke reflectie van mijn voorkeuren, passies, kunst op dat moment... die mogelijk ook een weerspiegeling waren van mijn identiteit.

De huidige Wunderwall in ons huis hebben we samengesteld in samenspraak met onze kinderen. Vier jongvolwassenen die ieder een eigen voorkeur hebben als het over kunstbeleving gaat. Alles samen is het de weergave van een samenlevingsmoment.

Het is een Wunderwall geworden waarvoor we compromissen hebben gesloten, al is er een grote consensus over de meeste werken.

Bendt Eyckermans moest in het midden, voor al onze kinderen. Hij staat symbool voor een leefwereld waarin veel van onze jongvolwassenen zich herkennen. Ik wilde graag het werk van Marcel Mariën (*La bonne Lorraine*) erin, een kunstenaar die een rode draad in mijn leven was. De licht pikante foto met humor typeert wie ik ben.

Het werk van Stefaan Dheedene (*Men bedriegt u*) komt behoorlijk binnen en hebben we, samen met dat van Kasper Bosmans, enkele jaren